

فراوانی الی ۱۲ میکروستلایت در کروموزوم‌های ۸، ۱۱، ۱۲ و ۱۶ در جمعیت قند و لیپید تهران

دکتر مریم‌السادات دانشپور^۱، دکتر مسعود هوشمند^۲، دکتر سیروس زینلی^۳، دکتر مهدی هدایتی^۱، مریم زرکش^۱،
دکتر فریدون عزیزی^۴

(۱) مرکز تحقیقات پیشگیری و درمان چاقی، پژوهشکده‌ی علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، (۲) گروه ژنتیک پزشکی، پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فن‌آوری، (۳) انسیتو پاستور تهران، (۴) مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، پژوهشکده‌ی علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، نشانی مکاتبه‌ی نویسندگی مسئول: تهران، مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، پژوهشکده‌ی علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، صندوق پستی ۴۷۶۳-۱۹۳۹۵، دکتر فریدون عزیزی؛ e-mail: azizi@endocrine.ac.ir

چکیده

مقدمه: میکروستلایت‌ها به طور گسترده‌ای در بررسی‌های لینکاژ و ژنتیک جمعیت‌ها، استفاده می‌شوند. این نشانگرها توالی‌های تکرار شونده‌ای روی ژنوم انسان هستند که تعداد این تکرارها در افراد مختلف می‌تواند متفاوت باشد و همین تفاوت‌ها راهی برای یافتن ژن‌های موثر در بروز بعضی بیماری‌ها است. پژوهش حاضر به بررسی فراوانی ۱۲ میکروستلایت در جمعیت تهران پرداخته است. مواد و روش‌ها: ۵۹۱ نفر با میانگین سن 36 ± 19 سال برای بررسی فراوانی پلی‌مورفیسم در میکروستلایت‌های D11S1304، D11S1998، D8S1743، D8S514، D8S1779، D8S1132، D12S329، D12S1632، D12S96، D11S934 و D16S2624 از جمعیت قند و لیپید تهران بر اساس ابتلا یا عدم ابتلا به سندرم متابولیک انتخاب شدند. به کمک روش PCR و آنالیز قطعه‌ای، ال‌های هر نشانگر مشخص شد. یافته‌ها: نشانگرهای کروموزوم ۸، تکرارهای ۱۰ تا ۲، ۲۶ جفت باز، نشانگرهای کروموزوم ۱۱، تکرارهای ۸، ۱ تا ۳۲ جفت باز، نشانگرهای کروموزوم ۱۲، تکرارهای ۲ تا ۳۲ جفت باز و همچنین نشانگرهای کروموزوم ۱۶ تکرارهای ۲، ۹ تا ۲۸ جفت باز را نشان دادند. بیشترین میزان هتروزیگوسیتی به نشانگر D8S1132 و کمترین میزان آن به نشانگر D12S96 مربوط بود. نتیجه‌گیری: ال‌های جدیدی در جمعیت تهران برای نشانگرهای مورد بررسی یافت شد و برای اولین بار یافته‌های الی این نشانگرها در جمعیت ایرانی، برای ثبت در پایگاه اطلاعاتی مربوط به فراوانی الی میکروستلایت‌ها ارائه گردید. حضور ال‌های مختلف در افراد مختلف یک خانواده می‌تواند به بررسی بیماری‌ها کمک شایانی نماید.

واژگان کلیدی: ال، میکروستلایت، جمعیت قند و لیپید تهران

دریافت مقاله: ۸۸/۱۲/۱۵ - دریافت اصلاحیه: ۸۸/۵/۱۹ - پذیرش مقاله: ۸۹/۵/۲۰

مقدمه

نقشه کنشی ژنتیکی، تحقیقات‌های جنایی و بررسی‌های جمعیت‌شناسی کاربرد دارند. دلیل استفاده از میکروستلایت‌ها به عنوان مارکر ژنتیکی آن است که ال‌های متفاوتی از نظر تعداد واحدهای تکرارشونده، در هر جمعیت

میکروستلایت‌ها توالی‌های تکرارشونده‌ی پشت سر هم از توالی‌های ۱ تا ۶ جفت بازی هستند^۱ و به طور گسترده‌ای در

وجود دارد.^۲ بررسی‌های مختلف در این زمینه نشان داده‌اند که تغییر توالی میکروستلایت‌ها بسیار پیچیده می‌باشد و در جمعیت‌های متفاوت با هم فرق دارند.^{۳-۵}

تحلیل‌های آماری برای استفاده از یافته‌های ژنتیکی در مورد تشخیص هویت افراد لازم می‌باشند. این تحلیل‌ها به یافته‌های به دست آمده، هویت می‌بخشند. ابتدا باید در جمعیت‌های مختلف، فراوانی الی هر کدام از نشانگرها را به دست آورد که بسته به نژاد و شرایط جغرافیایی می‌تواند متفاوت باشد. سپس از این یافته‌ها می‌توان به کمک تحلیل‌های آماری برای طراحی پژوهش‌های کاربردی روی بیماری‌های مختلف و بررسی‌های جمعیتی استفاده نمود. برای گزارش فراوانی الی و شناخت جمعیت‌ها از راه فاکتورهای مختلفی مانند هتروزیگوسیتیⁱ، احتمال تشابهⁱⁱ، قدرت تمایزⁱⁱⁱ، قدرت استثنا پذیری^{iv}، میزان مفید بودن یک مارکر ژنتیکی^v و همچنین بررسی میزان تبعیت فراوانی الی از تعادل هاردی واینبرگ^{vi} استفاده می‌شود. در پژوهش کنونی فراوانی الی ۱۲ میکروستلایت که در منطقه‌ی ژن‌های مرتبط با سندرم متابولیک حضور داشته‌اند در گروه‌های انتخابی بر اساس ابتلا یا عدم ابتلا به سندرم متابولیک از میان جمعیت قند و لیپید تهران^{vii} بررسی و گزارش شده است.

مواد و روش‌ها

جامعه‌ی مورد بررسی از میان شرکت‌کنندگان طرح پژوهش قند و لیپید تهران انتخاب شد. ابتدا ۵۹۱ نفر با میانگین سن ۳۹ سال بر اساس ابتلا یا عدم ابتلا به سندرم متابولیک برای بررسی انتخاب شدند.^۸ شرط انتخاب افراد بر اساس تعریف ATP III^{viii} می‌باشد.^۷ در مرحله‌ی سوم طرح پژوهش قند و لیپید تهران، از تمام افراد مراجعه‌کننده به واحد تحقیقات قند و لیپید واقع در شرق تهران، دو نمونه‌ی خون محیطی، لخته و حاوی ضد انعقاد EDTA^{ix} گرفته شد. برای استخراج DNA ژنوم ابتدا نمونه‌ها توسط بافر لیز کننده^x و

بافر PBS شسته شدند و RBC ها از محیط حذف گردید، سپس DNA توسط روش Salting Out Proteinase K استخراج گردید و DNA حاصل در ۲۰- درجه‌ی سانتی‌گراد نگهداری شد. پس از بررسی کمی و کیفی DNA استخراجی با اسپکتروفتومتر و الکتروفورز، تکثیر ۱۲ قطعه‌ی مختلف در ۴ ناحیه‌ی کروموزومی با استفاده از تکنیک آنالیز قطعه‌ای انجام شد. برای انجام این مرحله، آزمایش در دو گروه چندگانه طراحی شد و هر مخلوط PCR به حجم ۲۵ میکرولیتر شامل: Taq DNA Polymerase (gold mix ABI) و ۵ پیکومول از هر جفت پرایمر بود. به هر لوله میزان ۵۰ نانوگرم از DNA استخراج شده اضافه گردید و پس از افزودن روغن معدنی استریل به نمونه‌ها، لوله‌ها سانتریفوژ و سپس به دستگاه ترموسایکلر (ساخت کارخانه‌ی ABI، آمریکا) منتقل شدند. شرایط ترموسایکلر پس از بهینه‌سازی شامل این موارد بود: ۱) مرحله‌ی دناتوراسیون ابتدایی، ۱۱ دقیقه در دمای ۹۴ درجه‌ی سانتی‌گراد (یک دوره)، ۲) مرحله‌ی دناتوراسیون ۳۰ ثانیه در دمای ۹۴ درجه‌ی سانتی‌گراد، ۳) مرحله‌ی بازپخت ۶۰ ثانیه در دمای ۵۵ درجه‌ی سانتی‌گراد، ۴) مرحله‌ی اکستانسسیون ۴۰ ثانیه در دمای ۷۲ درجه‌ی سانتی‌گراد (مرحله‌ی ۲ تا ۴، ۳۰ دوره تکرار شد)، ۵) مرحله‌ی اکستانسسیون نهایی ۳۰ دقیقه در دمای ۷۲ درجه‌ی سانتی‌گراد (یک دوره). کنترل درستی تکثیر PCR با استفاده از کنترل‌های مثبت و منفی بررسی شد. پس از انجام PCR به 1λ از ماده‌ی حاصل^{xi} اضافه شد بر اساس شرایط زیر (10 λ) 100% Formamide، (0.3λ) Size marker [LIZ 600]، (1 λ) PCR product. نمونه‌ها به مدت ۵ دقیقه در دمای ۹۵ درجه‌ی سانتی‌گراد گرم شدند و سپس به مدت ۲ دقیقه در ظرف یخ قرار گرفتند. صفحه‌ی دارای نمونه‌ها در دستگاه آنالیزور ژنتیک^{xii} برای خواندن قطعه‌های تکثیر شده گذاشته شد [(۲۰-۳۰۰) LIZ، ۶۰۰ GS: ساینز استاندارد]. یافته‌ها توسط نرم‌افزار GENE MAPER خوانده شد.

طول قطعه‌های تکثیر شده در ارتباط با هر فرد برای نشانگرهای مختلف در جدولی جمع‌آوری و برای هر کدام از نشانگرها و قطعه‌های مربوط به آن ال، نام‌گذاری انجام شد. پس از حصول اطمینان از درستی یافته‌ها، داده‌ها برای

- i- Heterozygosity
- ii- Matching Probability
- iii- Discrimination Power
- iv- Power of Exclusion
- v- The Polymorphism Information Content (PIC) value
- vi- Probability value of exact tests of Hardy-Weinberg disequilibrium
- vii- Tehran Lipid and Glucose Study
- viii- Adult Treatment Panel III
- ix- Etylen Diomine Tetra Acetic Acid
- x - Tris-HCl 10mmol/L, MgCl2 5mmo/L, Triton X %1 pH 7.6

xi -Fromamide, Size Standard
xii- ABI 3100 Genetic Analyzer

یافته‌ها

در پژوهش کنونی ۱۲ جایگاه کروموزومی روی ۴ کروموزوم انسانی در ۵۹۱ نفر (۲۸۵ مرد و ۳۰۶ زن) بررسی شد. داده‌های آمارنگاری و بیوشیمیایی افراد مورد بررسی در جدول ۱ نشان داده شده است.

بررسی فراوانی الی بررسی شدند. فراوانی الی و ارزش محتوایی داده‌های پلی‌مورفیسم (PIC) توسط نرم‌افزار Power Marker^۸ تابع قانون هاردی واینبرگ و هتروزیگوسیتی مشاهده شده و قابل انتظار توسط نرم‌افزار GenoPro (3.4)^۹ محاسبه شد. نرم‌افزار Powerstat^{۱۰} برای محاسبه‌ی میزان قدرت تمایز (PD)، قدرت تشابه (MP) و قدرت افتراق (PE) استفاده شد.

جدول ۱- ویژگی‌های عمومی آمارنگاری و بیوشیمیایی افراد مورد بررسی

متغیرها	مقدار
تعداد (نفر)	۵۹۱
سن (سال)	۳۶±۱۹*
مرد/ زن (تعداد)	۳۰۶/۲۸۵
عوامل خطر سندرم متابولیک	
دور کمر (سانتی‌متر)	
زن	۸۴±۱۵
مرد	۹۰±۱۴
قند خون ناشتا (میلی‌گرم بر دسی‌لیتر)	۹۵±۲۸
فشار خون (میلی‌متر جیوه)	
سیستولی	۱۱۳±۲۰
دیاستولی	۷۱±۱۱
تری‌گلیسرید (میلی‌گرم بر دسی‌لیتر)	۱۴۰±۸۵
کلسترول - HDL (میلی‌گرم بر دسی‌لیتر)	
زن	۴۷±۱۱
مرد	۴۱±۹

* اعداد به صورت میانگین±انحراف معیار بیان شدند.

دی‌نوکلئوتیدی و دیگری، تترانوکلئوتیدی داشت. طول قطعه‌های تکثیر شده و توالی پرایمرهای استفاده شده و نوع نشاندار ساختن پرایمرها جهت ردیابی در جدول ۲ ارایه و فراوانی الی نشانگرها در جدول ۳ نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود نشانگرهای کروموزوم ۸، تکرارهای ۱۰ تا ۲۶ جفت باز، نشانگرهای کروموزوم ۱۱، تکرارهای ۱، ۸ تا ۳۲ جفت باز، نشانگرهای کروموزوم ۱۲، تکرارهای ۲ تا ۳۲ جفت باز و همچنین نشانگرهای کروموزوم ۱۶ تکرارهای ۲، ۹ تا ۲۸ جفت بازی را نشان می‌دهند. بیشترین میزان هتروزیگوسیتی را نشانگر D12S96 و کمترین میزان آن را نشانگر D12S1132 نشان داده است.

در این پژوهش کروموزوم ۸، در ناحیه‌ی q22.1-q24.3، ۴ میکروستلایت به نام‌های D8S1132، D8S1779، D8S514 و D8S1743 بررسی شد. ۳ عدد از آنها تکرارهای دی‌نوکلئوتیدی داشتند و ناحیه تکرار در یکی از آنها تترانوکلئوتیدی بود. در کروموزوم ۱۱، ناحیه‌ی q23.3-q23.5 بررسی شد و ۳ میکروستلایت به نام‌های D11S1998، D11S1304 و D11S934 بررسی شدند که تنها یکی از آنها ناحیه‌ی تکرار دی‌نوکلئوتیدی داشت. ناحیه‌ی q13.12-q15 در کروموزوم ۱۲ نیز با ۳ میکروستلایت D12S96، D12S1632 و D12S329 بررسی شد که هر ۳ ناحیه‌ی تکرار دی‌نوکلئوتیدی داشتند. در پایان کروموزوم ۱۶، در ناحیه‌ی q22.1-24.3 با ۲ میکروستلایت D16S2624 و D16S3096 بررسی شد که یکی از آنها، ناحیه‌ی تکرار

جدول ۲- ویژگی‌های پرایمرها و طول قطعه‌های تکثیر شده

ناحیه‌ی پلی‌مورفیک	توالی پرایمر	واحد تکرار شونده	جایگاه کروموزومی	لکوس
۱۲۹-۱۷۳	GGCTAGGAAAGGTTAGTGGC : Labeled with (6-FAM) CCCTCTCTCTTTCGAGCAAT	[TCTA] _n	8q23.1	D8S1132
۱۸۹-۲۰۵	TGAGCCATGACTGCACC : Labeled with (6-FAM) ACCTCCAAAAGGACTGAAAAT	[GT] _n	8q23.3	D8S1779
۲۰۹-۲۳۱	CCAGTTGGCAAGCATTGT : Labeled with (NED) CTGAACCCAGTAGAGTTAGGAGA	[TG] _n	8q24.13	D8S514
۱۴۷-۱۷۷	TGAATACTTAAAGTTTGCTAAAAGG : Labeled with (VIC)	[AC] _n	8q24.3	D8S1743
۱۲۹-۱۷۳	TGAGGTCTGCTGCTGG AGCCATCAACTAGCTTTCCC Labeled with (PET)	[ATCT] _n	11q23.3	D11S1998
۱۸۹-۲۰۵	GGGAGGCACCAACAGATG TTGGCATTGCTTTTTCAGA Labeled with (VIC)	[ATCT] _n	11q25	D11S1304
۲۰۹-۲۳۱	TTAAGTGACCTGGGCTGCA GCTGTCCCTGACAACATGC Labeled with (6-FAM)	[GT] _n	11q24.2	D11S934
۲۰۱-۲۲۷	TTCCATCAGAACTGGGAATGAG CCAGTTCAAACCAGTGACCT Labeled with (PET)	[CA] _n	12q13.13	D12S96
۲۰۸-۲۳۰	TCCATCCTTGTGGGCA GCCTAATCAAGATGTCACCA Labeled with (VIC)	[TG] _n	12q13.2	D12S1632
۱۴۳-۱۷۱	GCTAGGGAGCCAATTCA AAGCAATCAGCCAGCCCT Labeled with (NED)	[GT] _n	12q14.2	D12S329
۱۳۰-۱۴۸	TGTCAGAACCTAACAACCCAGAAAG TGAGGCAATTTGTTACAGAGC Labeled with (6-FAM)	[ATCT] _n	16q22.3	D16S2624
۱۹۹-۲۲۹	TAATGTACCTGGTACCAAAAACA GATCTGGCTTACGATGATTCTAAC Labeled with (PET) CCGTGATGATGTCTGCAAC	[GT] _n	16q23.1	D16S3096

جدول ۳- فراوانی الی میکروستالیت‌ها و فاکتورهای مورد بررسی

Repeat	D8S1132	D8S1743	D8S1779	D8S514	D11S1304	D11S1998	D11S934	D12S1632	D12S329	D12S96	D16S2624	D16S3096
۲								۰/۰۰۰۹				
۳								۰/۰۰۰۹				
۴								۰/۰۳۳۳				
۶										۰/۰۰۲۶		
۷								۰/۰۱۱۴				
۸								۰/۱۱۸۰		۰/۰۱۱۲		
۸.۱							۰/۰۲۰۱					
۹						۰/۰۰۴۳		۰/۳۷۹۳				
۹.۲											۰/۰۱۱۱	
۹.۳						۰/۰۰۱۷						
۱۰		۰/۰۰۵۲						۰/۱۸۱۱		۰/۵۰۵۳	۰/۱۹۰۸	
۱۰.۳						۰/۱۴۷۰						
۱۱		۰/۲۰۰۷			۰/۳۹۹۱			۰/۱۲۵۲	۰/۰۰۱۷		۰/۳۲۲۸	
۱۱.۳						۰/۰۰۲۶						
۱۲		۰/۳۸۳۲			۰/۰۲۳۵			۰/۱۱۴۴		۰/۰۳۶۲	۰/۲۷۸۵	
۱۳		۰/۰۲۳۴		۰/۰۱۷۰	۰/۰۰۹۶	۰/۰۰۶۱	۰/۰۰۱۷	۰/۰۱۶۲			۰/۱۶۹۵	
۱۴		۰/۰۳۶۳	۰/۲۳۹۸		۰/۰۰۹۶	۰/۰۸۳۵	۰/۰۰۳۵	۰/۰۰۷۲			۰/۰۲۵۶	۰/۰۰۴۵
۱۵			۰/۰۰۸۰		۰/۰۰۱۷	۰/۳۷۵۷	۰/۰۰۸۷	۰/۰۰۹۰	۰/۰۶۹۳		۰/۰۰۱۷	۰/۰۰۰۹
۱۵.۲	۰/۰۰۷۱											
۱۶				۰/۱۳۸۹	۰/۰۰۴۳	۰/۲۶۴۳			۰/۰۱۹۷			۰/۱۲۰۳
۱۶.۱			۰/۰۱۶۹									
۱۶.۲						۰/۰۴۳۵						
۱۷	۰/۰۱۷۷	۰/۰۱۴۷		۰/۳۵۰۷	۰/۲۱۵۷	۰/۰۶۶۱	۰/۲۵۹۶		۰/۰۰۹۴			۰/۰۳۰۵
۱۸	۰/۰۹۸۱		۰/۲۲۵۶	۰/۲۴۸۶	۰/۱۱۴۸	۰/۰۰۵۲	۰/۰۲۱۰		۰/۳۶۲۲	۰/۰۰۹۷		۰/۳۱۴۲
۱۹	۰/۱۹۵۲	۰/۰۱۳۸	۰/۲۹۹۳	۰/۰۸۷۰	۰/۱۴۰۰		۰/۱۸۰۹		۰/۳۴۱۶			۰/۰۱۷۱
۲۰	۰/۱۶۷۸	۰/۰۱۳۸	۰/۱۷۵۸	۰/۰۹۰۷	۰/۰۸۱۷		۰/۲۰۶۳		۰/۰۸۷۳			۰/۰۰۱۸

جدول ۳- فراوانی الی میکروستلایتها و فاکتورهای مورد بررسی

Repeat	D8S1132	D8S1743	D8S1779	D8S514	D11S1304	D11S1998	D11S934	D12S1632	D12S329	D12S96	D16S2624	D16S3096
۲۰.۲	۰/۰۴۳۳											
۲۱	۰/۱۵۲۸	۰/۰۲۱۶	۰/۰۲۰۴	۰/۰۴۸۲			۰/۰۶۶۴		۰/۰۷۷۱			۰/۰۲۹۶
۲۱.۲	۰/۰۰۶۲											
۲۲	۰/۰۴۴۲	۰/۰۷۹۶	۰/۰۱۴۲	۰/۰۱۸۹			۰/۰۳۴۱		۰/۰۲۹۱	۰/۰۳۶۲		۰/۰۱۸۰
۲۲.۱												۰/۰۰۳۶
۲۲.۲	۰/۰۷۸۶											
۲۳	۰/۰۰۸۰	۰/۰۹۴۳										۰/۰۶۳۷
۲۳.۲	۰/۰۸۳۰											
۲۴	۰/۰۱۰۶	۰/۰۹۲۶					۰/۰۲۹۱			۰/۰۰۴۶		۰/۱۰۵۹
۲۴.۲	۰/۰۴۱۵											
۲۵	۰/۰۱۴۱	۰/۰۲۰۸					۰/۰۱۷۵		۰/۰۰۲۶			۰/۲۶۲۱
۲۵.۲	۰/۰۲۳۰											
۲۶	۰/۰۰۸۰						۰/۰۳۱۵			۰/۰۹۳۵		۰/۰۱۰۸
۲۶.۲	۰/۰۰۰۹											
۲۷							۰/۰۵۷۷					۰/۰۱۰۸
۲۸							۰/۰۵۳۳			۰/۰۳۰۹		۰/۰۰۳۶
۲۹							۰/۰۰۷۹					۰/۰۰۲۷
۳۰							۰/۰۰۰۹			۰/۰۵۶۶		
۳۱							۰/۰۰۴۴					
۳۲							۰/۰۰۲۶			۰/۰۰۴۴		
H _{exp}	۰/۸۷۳۱	۰/۷۷۷۸	۰/۷۷۳۳	۰/۷۷۰۶	۰/۷۵۵۹	۰/۷۷۰۵	۰/۸۴۵۸	۰/۷۷۴۰	۰/۷۳۷۰	۰/۶۸۵۹	۰/۷۵۲۳	۰/۷۹۸۶
H _{obs}	۰/۹۳۶۲	۰/۸۲۸۴	۰/۸۲۶۴	۰/۷۴۳۹	۰/۷۹۱۶	۰/۷۹۸۵	۸۷۰۹	۰/۷۹۰۰	۰/۷۷۳۶	۰/۶۴۷۴	۰/۸۳۹۵	۰/۸۰۷۲
MP	۰/۰۳۴۸	۰/۰۷۵۰	۰/۰۹۹۹	۰/۰۸۰۰	۰/۰۹۳۳	۰/۱۰۲۵	۰/۰۴۵۴	۰/۰۷۷۸	۰/۱۱۷۰	۰/۱۳۹۳	۰/۱۱۷۴	۰/۰۷۲۸
P	۰/۰۰۰۰	۰/۰۲۸۹	۰/۰۰۱۵	۰/۰۷۹۸	۰/۰۸۸۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۱۲	۰/۰۸۸۰	۰/۹۸۵۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۶۰	۰/۰۰۰۰
PD	۰/۹۶۵۲	۰/۹۲۴۹	۰/۸۹۰۰	۰/۹۲۰۰	۰/۹۰۶۷	۰/۸۹۷۵	۰/۹۵۴۶	۰/۹۲۲۲	۰/۸۸۳۰	۰/۸۶۰۷	۰/۸۸۲۶	۰/۹۲۷۲
PE	۰/۸۷۳۸	۰/۶۶۶۸	۰/۶۸۲۵	۰/۵۵۰۰	۰/۵۵۴۷	۰/۵۳۹۲	۰/۷۴۲۹	۰/۵۶۹۳	۰/۵۳۶۵	۰/۳۵۳۹	۰/۶۵۸۴	۰/۶۳۴۱
PI	۸/۰۸۵۷	۳/۰۴۲۱	۳/۱۹۸۹	۲/۲۰۴۲	۲/۲۲۸۷	۲/۱۴۵۵	۳/۹۷۲۲	۲/۳۱۲۵	۲/۱۳۱۴	۱/۴۲۴۶	۲/۹۶۴۶	۲/۷۵۷۴
PIC	۰/۸۶۹۵	۰/۷۶۳۱	۰/۷۳۲۲	۰/۷۴۷۰	۰/۷۲۱۶	۰/۷۱۹۰	۰/۸۲۵۵	۰/۸۵۲۵	۰/۶۹۱۸	۰/۶۵۵۸	۰/۷۱۰۰	۰/۷۷۵۰

بحث

مقایسه‌ی فراوانی الی این نشانگرها با بانک اطلاعاتی فراوانی الی^{۱۱} نشان داد که ال‌های جدیدی در جمعیت تهران وجود دارد. همان‌طور که در جدول ۳ فراوانی الی مشاهده می‌شود، در نشانگر D8S1132 که دارای یک تکرار تترانوکلوئیدی می‌باشد ال‌هایی با تکرار ۱۵.۲، ۲۰.۲، ۲۱.۲، ۲۲.۲، ۲۳.۲ و ۲۴.۲ در این جمعیت برای اولین بار مشاهده شدند. همین عامل موجب شد که این نشانگر بیشترین هتروزیگوسیتی را نشان دهد (جدول ۲). همچنین ال با تکرار ۲۵.۲ که با فراوانی ۰/۰۲۳ مشاهده شده است، تنها در سبیری با فراوانی ۰/۰۲۱ گزارش شده است.^{۱۲} نشانگر D11S1998 دارای تکرار تترانوکلوئیدی است که ال‌های با تکرار ۹.۳، ۱۰.۳، ۱۰ و ۱۶.۲ برای نخستین بار در جمعیت ایرانی مشاهده شدند و ال با تکرار ۱۸ تنها در دو منطقه‌ی آفریقا (Mozabite)^{۱۳} و آسیا^{۱۴} (Baluchi)، البته با فراوانی بیشتر مشاهده شده است. نشانگر D16S2624 نیز یک تکرار تترانوکلوئیدی دارد که تنها یکی از ال‌های آن که طول ۱۵۴ جفت باز دارد برای اولین بار در جمعیت مورد بررسی دیده شد و بقیه ال‌های آن در جمعیت‌های دیگر مشاهده شده است.^{۱۵} فراوانی الی مارکر D8S514، D11S1304 و D11S934 مشابه جمعیت‌های دیگر می‌باشد. برای نشانگرهای دیگر جدول فراوانی الی گزارش نشده است. هتروزیگوسیتی مورد انتظار و هتروزیگوسیتی مشاهده شده برای هر نشانگر محاسبه گردید و بیشترین هتروزیگوسیتی را نشانگرهای D8S1132، D16S2624 و D11S934 داشتند. هتروزیگوسیتی بالا به معنای فراوانی زیاد تغییرات ژنتیکی است و برعکس، هتروزیگوسیتی کم به

معنای تغییرات ژنتیکی کم می‌باشد. اغلب، هتروزیگوسیتی مشاهده شده با هتروزیگوسیتی مورد انتظار بر مبنای قانون هاردی واینبرگ مقایسه می‌شود.^{۱۵} در صورتی که هتروزیگوسیتی مشاهده شده کمتر از حد انتظار باشد، باید به دنبال شواهدی از موارد تناقض در تولیدمثل‌ها باشیم و اگر بیشتر از حد انتظار باشد، احتمال مخلوط شدن جمعیت‌ها وجود دارد. فاکتورهایی مانند احتمال یافتن افرادی با ال‌های مشابه یافته‌های پیشین نیز بررسی شده‌اند که بیشترین به نشانگر D8S1132 مربوط می‌باشد. این نشانگر بیشترین میزان قدرت تمایز (۰/۸۶۹۵) و قدرت استثنایپذیری را نشان می‌دهد. قدرت استثنایپذیری (۰/۸۷۳۸) بیان می‌کند که چه میزان از افراد تغییرات ژنتیکی دارند که متفاوت با تغییرات عمومی جمعیت است. این عامل به فرد قدرت تمایز بیشتری می‌دهد و برای هر فرد متفاوت است. یکی از عوامل مهم، PICⁱ value و یا به عبارتی میزان مفید بودن یک مارکر ژنتیکی برای بررسی‌ها لینکاژ است، به این معنی که هر الی که ارزش PIC بالاتری داشته باشد برای بررسی‌های پیوستگی ارزش بیشتری دارد.

یافته‌های این بررسی نشان داد که هتروزیگوسیتی مشاهده شده در جمعیت ایرانی در بیشتر این نشانگرها از هتروزیگوسیتی قابل انتظار بیشتر است و این واقعیت گویای کاربردی بودن این مارکرها در جمعیت یاد شده می‌باشد. بانک‌های اطلاعاتی نشان می‌دهند که داده‌های کمی در مورد ال‌های جمعیت ایرانی وجود دارد که این موضوع لزوم انجام بررسی‌های بیشتر در این زمینه را نشان می‌دهد.

i- Polymorphism Information Content

References

1. Tautz D. Notes on the definition and nomenclature of tandemly repetitive DNA sequences. *EXS* 1993; 67: 21-8.
2. Guyer MS, Collins FS. The Human Genome Project and the future of medicine. *Am J Dis Child* 1993; 147: 1145-52.
3. Aberg K, Dai F, Sun G, Keighley E, Indugula SR, Bausserman L, Bausserman, et al. A genome-wide linkage scan identifies multiple chromosomal regions influencing serum lipid levels in the population on the Samoan islands. *J Lipid Res* 2008; 49: 2169-78.
4. Kathiresan S, Manning AK, Demissie S, D'Agostino RB, Surti A, Guiducci C, et al. A genome-wide association study for blood lipid phenotypes in the Framingham Heart Study. *BMC Med Genet* 2007; 8 Suppl 1: S17.
5. Choudhury K, McQuillin A, Puri V, Pimm J, Datta S, Thirumalai S, Krasucki R, et al. A genetic association study of chromosome 11q22-24 in two different samples implicates the FXYD6 gene, encoding phosphohippolin, in susceptibility to schizophrenia. *Am J Hum Genet* 2007; 80: 664-72.
6. Azizi F, Emami H, Salehi P, Ghanbarian A, Mirmiran P, Mirbolooki M, et al. Cardiovascular risk factors in the elderly: the Tehran Lipid and Glucose Study. *J Cardiovasc Risk* 2003; 10: 65-73.
7. Expert Panel on Detection, Evaluation, and Treatment of High Blood Cholesterol in Adults. Executive Summary of The Third Report of The National Cholesterol

- Education Program (NCEP) Expert Panel on Detection, Evaluation, And Treatment of High Blood Cholesterol In Adults (Adult Treatment Panel III). *Jama* 2001; 285: 2486-97.
8. Liu K, Muse SV. PowerMarker: an integrated analysis environment for genetic marker analysis. *Bioinformatics* 2005; 21: 2128-9.
9. Raymond M, Rousset F. GENEPOP (Version 1.2): Population Genetics Software for Exact Tests and Ecumenicism. *J Hered* 1995; 86: 248-9.
10. Available from: <http://www.promega.com/geneticsidtools>.
11. Alfred. <http://alfred.med.yale.edu/Alfred>.
12. Marusin A, Spiridonova M, Goncharova I, Kharkov V, Pel's Y, Stepanov V. Distribution of the variable number of tandem repeats (VNTR) polymorphism in the 3'-untranslated region of the dopamine transporter (DAT1) gene in Russian, Khant and Yakut populations. 13th International Congress on Circumpolar Health 2006.
13. Rosenberg NA, Pritchard JK, Weber JL, Cann HM, Kidd KK, Zhivotovsky LA, et al. Genetic structure of human populations. *Science* 2002; 298: 2381-5.
14. Khaliq S, Hameed A, Ayub Q, Mazhar K, Mohyuddin A, Mansoor A, et al. Frequency of CCR5 Gene 32-bp deletion in Pakistani ethnic groups. *Genet Test* 2002; 6: 123-7.
15. Wang X, Korstanje R, Higgins D, Paigen B. Haplotype Analysis in Multiple Crosses to Identify a QTL Gene. *Genome Research* 2004; 14: 1767-72.

Original Article

Allele Frequency of 12 Microsatellites in Chromosome 8, 11, 12 and 16 in Tehran Lipid and Glucose Study

Daneshpour M¹, Houshmand M², Zeinali S³, Hedayati M¹, Zarkesh M¹, Azizi F⁴

¹Obesity Research Center, Research Institute for Endocrine Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, ²Department of Medical Genetics, National Institute for Genetic Engineering and Biotechnology, ³Pasteur Institute of Iran, ⁴Endocrine Research Center, Research Institute of Endocrine Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, I.R.Iran
e-mail: azizi@endocrine.ac.ir

Received: 06/03/2010 Accepted: 11/08/2010

Abstract

Introduction: Most linkage and population genetic studies that use microsatellites assume that the polymorphism observed at these loci is due simply to variation in the number of units of a single repeat. These variations guide us in the study of the genetic patterns of some disease. This study reports the allele frequency of 12 microsatellites in Tehranians. **Materials and Methods:** Five hundred and ninety-one subjects with an average age of 39 ± 19 years, with and without metabolic syndrome, were selected for investigation of the allele frequency of 12 microsatellites, the D8S1132, D8S1779, D8S514, D8S1743, D11S1998, D11S1304, D11S934, D12S96, D12S1632, D12S329, D16S2624 and D16S3096 using and fragment analysis technique. **Result:** There are different repeats in the chromosomes studied. Chromosome 8: 10-26.2bp repeats; chromosome 11: 8.1-35bp; chromosome 12: 2-32bp and chromosome 16: 9.2-28bp. The most heterozygote marker is D8S1132 and the least is D12S96. **Conclusion:** The most significant findings of this study is reporting allele frequency of some Short Tandem Repeats for the first time in Tehran. In this study some new alleles were found in Iranian subjects, the presence of which may be a tool for genetic association studies in the future.

Keywords: Allele, Microsatellite, Tehran Lipid and Glucose Study